

řádu čís. 64/31 Sb. z. a n. do čl. IX. uvozovacího zákona k tomuto konk. řádu. Ani v § 67 starého konk. řádu, ani v čl. IX. uvozovacího zákona k novému konk. řádu není zmínky o tom, že předpisy ty se týkají jen cizozemce, na jehož jmění byl v cizozemsku vyhlášen konkurs. Platí tedy toto ustanovení bez rozdílu, ať byl vyhlášen konkurs v cizozemsku na cizozemce nebo na tuzemce. Otázku, zda movité jmění má býti vydáno do konkursní podstaty, upravuje čl. IX. uvoz. zákona ke konk. řádu čís. 64/31 Sb. z. a n. v podstatě stejně, ať byl prohlášen konkurs v tuzemsku [odstavec (1)] anebo v cizině [odstavec (2)]. V obou případech jest movité jmění vydati a pojati do konkursní podstaty jen tehdy, když soud (nebo úřad) konkurs vyhlásivší o to požádá, není-li jinak ustanoveno v mezinárodních smlouvách nebo ve vládních prohlášeních, vyhlášených ve Sbírce zákonů a nařízení. V obou případech rozhodují tedy především mezinárodní smlouvy a vládní prohlášení vyhlášené ve Sbírce zákonů a nařízení. Takové mezinárodní smlouvy a prohlášení, upravující tuto otázku v poměru mezi Československem a Francií, nejsou ve Sbírce zákonů a nařízení uveřejněny a jest proto pouze rozhodným, zda byla francouzským konkursním soudem (úřadem) podána žádost o vydání tuzemského movitého jmění úpadcova. To se v souzené věci nestalo, a poněvadž v tuzemsku na žalobce konkurs vyhlášen nebyl, jest dosud oprávněn volně nakládati se zažalovanou tuzemkou pohledávkou jako s věcí movitou a předpisu § 8 konk. řádu nelze tu použít. Ustanovení § 3 odst. (2) konk. řádu, jež praví, že do konkursní podstaty náleží i veškeré movité jmění úpadcovo, ať jest kdekoliv, pokud není o něm jinak ustanoveno v mezinárodních smlouvách nebo vládních prohlášeních, vyhlášených ve Sbírce zákonů a nařízení, obsahuje v podstatě totéž, jako odstavec (1) čl. IX. uvoz. zák. ke konk. řádu, a týká se zřejmě konkursu vyhlášeného v tuzemsku, takže § 3 konk. řádu nepřichází pro souzený případ vůbec v úvahu. Pro posouzení sporné otázky jest bez významu poukaz rekursního soudu na sdělení ministerstva spravedlnosti čís. 3337/24, otištěné pod č. 32 sdělení ve věstníku ministerstva spravedlnosti z roku 1924, podle něhož jest zaručena vzájemnost mezi Československou republikou a Francií, poněvadž otázku vzájemnosti bylo řešiti jen v případě odstavce (3) čl. IX. uvoz. zák. ke konk. řádu, o nějž v souzeném případě vůbec nejde, nehledíc ani k tomu, že tato vzájemnost se týká ustanovení § 58 konk. řádu č. 337/14 ř. z. (nyní § 60 nového konk. řádu), jež jedná o právech cizozemských věřitelů v konkursu, nikoliv o právním postavení úpadce, na jehož jmění byl konkurs vyhlášen v cizině.

Čís. 15082.

Postoupí-li věřitel tutéž pohledávku postupně několika věřitelům, jest právně účinný jen prvý postup; postoupený dlužník jest oprávněn namítnouti, že k účinnému postupu vůbec nedošlo.

(Rozh. ze dne 27. března 1936, R I 301/36.)

Proti žalobě namítl žalovaný, že postup zažalované pohledávky žalobci jest neúčinný, poněvadž postupitel tuto pohledávku již dříve postoupil třetímu, takže se žalobci nedostává aktivní legitimace ke sporu. První soud žalobu zamítl, odvolací soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí máje za to, že postoupenému dlužníku nepřísluší právo namítati žalujícímu postupníku, že postup zažalované pohledávky se stal již dříve ve prospěch jiného předchozího postupníka.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu, by o odvolání znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Námítka nedostatku oprávnění ke sporu jest námitkou práva hmotného, již dlužno nejdříve ve sporu se zabývati a ji vyřídit (Sb. n. s. 5906, 7582). Neboť, byla-li by skutečnost dřívějšího postupu prokázána, tu vzhledem k tomu, že postupem tím přešla veškerá práva postupitelova k pohledávce — která přestala tím býti majetkem původního věřitele a vymkla se tudíž z každé jeho právní dispozice — na dřívějšího postupníka, a tedy i právo pohledávku tu zažalovati, objevila by se zřejmě neoprávněnost žalobcova uplatňovati práva z postupu, který vůbec ve skutečnosti k místu nepřišel. Odvolací soud správně poukazuje k ustanovení § 1395 obč. zák., že smlouvou o postup vzniká nový závazek jen mezi postupitelem a postupníkem, přehlíží však, že ustanovení to předpokládá, aby postupitel byl skutečně věřitelem pohledávky, kterou »postupuje«, neboť, není-li tomu tak, nemůže nějaká »práva«, která mu více nepřísluší, postupovati (§ 1394 obč. zák.), a nemůže proto ani nějaký nový závazek mezi převodcem a příjemcem vzniknouti. Postoupí-li věřitel tutéž pohledávku postupně několika osobám, nestala-li se cese pouze k vybrání, jest právně účinný jen první postup, pravým věřitelem jest ten, komu byla pohledávka dříve postoupena a nemůže postoupený dlužník, nechce-li se vydati v nebezpečí opětného placení, nechati dřívější postup bez povšimnutí, dozvěděl-li se o něm ještě před placením, nýbrž jest povinen platiti onomu podle času dřívějšímu postupníku, ačli mu snad zpětný postup pohledávky na postupitele oznámen nebyl (§ 1396 obč. zák. — srov. Klangův komentář IV. sv., str. 320). Právo složit pohledávku k soudu (§ 1425 obč. zák.) by dlužník měl, vzešly-li by mu pochybnosti o stáří, t. j. časové prioritě postupu, neb měl-li by vůbec nějaké jiné pochybnosti o oznámeném mu postupu (Sb. n. s. 8500). Dlužníku nepřísluší pouze zkoumati platnost právního důvodu postupu, neboť tato okolnost nedotýká se jeho práva a jeho oprávněných zájmů. Nelze však míti za to, že by neměl práva namítati okolnost, že jemu oznámená cese vůbec k místu nepřišla (Sb. n. s. 2876). Postoupený dlužník nesmí sice platiti svému původnímu věřiteli, jakmile se o postupu pohledávky dozvěděl, ať se to stalo jakýmkoliv zřejmým a spolehlivým způsobem (§§ 1395, 1396 obč. zák.), z toho však neplyne, že by musil nekriticky platiti postupníkovi, který mu byl oznámen, aniž by zkoumal jeho legitimaci. Nelze proto souhlasiti

s názorem, že prý udánlivý dřívější postup nepodmiňuje neplatnost postupu druhého, že žalobce jest proto k žalobě legitimován a že pro nedostatek jeho aktivního oprávnění ke sporu neměla býti žaloba zamítnuta. Ježto odvolací soud v důsledku svého mylného právního názoru neučinil potřebná skutková zjištění, zejména o tom, stal-li se skutečně postup žalobní pohledávky svého času na jmenovaného třetího a do jaké částky, bylo napadené usnesení jako právně mylné zrušiti.

Čís. 15083.

K čl. 345 obch. zák.

Kdy nese prodávatel nebezpečí, zasílá-li čistý líc drahou v dřevěných sudech.

(Rozh. ze dne 27. března 1936, Rv I 910/34.)

Žalovanému bylo k jeho objednání zasláno 100 hl čistého lihu v sudu žalující firmy. Zásilka ta na dráze shořela. Žalující uvádí, že dle všeobecných prodejních podmínek, vydaných společenstvem pro zpeněžení lihu v Praze, které jsou otištěny na každém účtu a které žalovaný bez výhrad přijal, se dopravuje zboží ve všech případech na účet a nebezpečí kupujícího, takže dodávatel neručí ani za poškození zboží při dopravě, ani za schodky, že tyto podmínky byly též uvedeny na účtu, který žalovaná strana bez námitek přijala a vrátila žalobkyni, až když se dozvěděla, že zásilka shořela. Navrhuje proto žalující, aby bylo uznáno právem, že žalovaná jest povinna zaplatiti straně žalující částku 3.879 Kč 50 h (cena lihu, sudu s daní obratovou). N i ž š í s o u d y žalobu zamítly, majíce za to, že žalující firma nezachovala péči řádného kupce zaslavši líc v dřevěném sudu na otevřeném voze a že nebezpečí dopravy stihá proto jen ji.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Dle čl. 344 obch. zák. jest ovšem prodávatel zboží zmocněn již ze zákona, aby na místě kupce zvolil způsob jeho zaslání s péčí řádného obchodníka, když kupitel v tomto směru nic neurčí. V souzeném případě bylo však zjištěno, že žalovaný Karel S. následkem stálého obchodního spojení se žalobkyní věděl o všeobecných prodejních podmínkách této a s nimi souhlasil, poněvadž se proti ní nikdy neohradil, a byly tyto podmínky závazné i pro zásilku lihu, o kterou jde ve sporu. Dle těchto podmínek se zboží dopravuje ve všech případech na účet a nebezpečí kupujícího a žalobkyně neručí za poškození a schodky jeho za dopravy. Dle jich obsahu není vyloučeno, aby doprava čistého lihu — která se děje drahou jen v otevřených vozech — nemohla býti uskutečněna v dřevěných sudech, žalovaný také nenamítal, že taková doprava jest zásadně nepřístupná, nýbrž jen, že několikrát upozorňoval zástupce žalující